

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/178/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117206443
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6117206443.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Snopčokovej a členov senátu JUDr. Evy Dzurikovej a JUDr. Márie Podhorovej, v právnej veci žalobcu: F. P. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. W., X. XXXX/X, v konaní zastúpeného JUDr. Ing. Mgr. Lenkou Pacalajovou - Kováčovou, advokátkou, Advokátska kancelária so sídlom Banská Bystrica, Sládkovičova 94, proti žalovanej: 1/ W. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom F., F. XX, 2/ G. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom F., F. XX, o náhradu škody vo výške 243,70 Eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.000,- Eur a písomného ospravedlnenia žalobcovi, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 13C/22/2017 - 127 zo dňa 12. 07. 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 13C/22/2017 - 127 zo dňa 12. 07. 2018 v prvom výroku v časti o nároku na náhradu škody vo výške 243,70 Eur, v časti o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 1,- Eur a v časti o uloženie povinnosti žalovaným písomne sa ospravedlniť žalobcovi, o ktorých súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobu zamietol, **p o t v r d z u j e .**

II. Rozsudok okresného súdu v druhom výroku o trovách prvoinštančného konania **p o t v r d z u j e .**

III. Žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol (prvý výrok rozsudku) a o trovách rozhodol osobitným druhým výrokom tak, že žalovaným 1/, 2/ priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobca v žalobe doručenej súdu prvej inštancie zo dňa 20. 03. 2017 uviedol, že je zamestnancom spoločného stavebného úradu so sídlom v obci W. pre 14 obcí, vrátane obce F.. Z titulu tejto funkcie vykonával štátny stavebný dohľad vo všetkých konaniach, vrátane vydávania príslušných rozhodnutí v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. Žalovaní 1/, 2/ podali trestné oznámenie na žalobcu pre podozrenie zo zneužitia právomoci verejného činiteľa, ktorého sa žalobca dňa 05. 08. 2016 za prítomnosti svojej právnej zástupkyne zúčastnil a bol vypočutý. Toto trestné konanie bolo procesným spôsobom uznesením odmietnuté a následná sťažnosť voči takémuto rozhodnutiu bola zamietnutá Okresnou prokuratúrou Banská Bystrica z dôvodu, že nebol dôvod na začatie trestného stíhania. Žalobca ďalej tvrdil, že žalovaní mu spôsobili škodu na tom skutkovom základe, že on sám sa nechal v tejto trestnej veci zastupovať JUDr. Andreou Stupárovou, advokátkou a škoda, ktorá mu vznikla, predstavuje náklady na právne zastúpenie v rámci tohto trestného konania. Celkové náklady právneho zastúpenia predstavovali sumu 243,70 Eur. Žalobca ďalej vo svojej žalobe uviedol, že žalovaní 1/, 2/ takýmto konaním výrazne zasiahli do jeho osobnostných práv a právom chránených záujmov, a teda konali v rozpore s ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Žalobca uviedol, že pôsobí ako verejne činná osoba, preto je nemysliteľné, aby ktokoľvek zasahoval do jeho dobrého mena,

občianskej cti, dobrej povesti, a to takým šikanóznym spôsobom, že rozširuje nepravdivé informácie a tým zároveň znižuje vážnosť žalobcu v spoločnosti, pracovnom ako aj osobnom a rodinnom živote. Uviedol, že žalovaní 1/, 2/ podali ďalšie trestné oznámenie pre podozrenie zo zneužitia právomoci verejného činiteľa, a teda pokračujú v rozširovaní klamlivých a poškodzujúcich informácií medzi širšiu verejnosť v okruhu známych ľudí tak, že samotné ospravedlnenie nebude vzhľadom na jeho intenzitu, závažnosť a formu zásahu žalovaných 1/, 2/ do osobnostných práv žalobcu postačujúce. Z uvedeného titulu si žalobca uplatnil nemajetkovú ujmu. Žalovaní 1/, 2/ sa zámerné snažia kriminalizovať jeho osobu tak, že sa tento dostal do manželských problémov, čo vyústilo až do takého stavu, že jeho manželka mala v úmysle sa s ním rozviesť a okolie ho vníma ako kriminálnika. Súd prvej inštancie v ďalšom odôvodnení rozsudku poukázal na § 11, § 13 ods. 1, 2 OZ a § 420 ods. 1 OZ a po vykonanom dokazovaní konštatoval, že mal preukázané, že žalobca je zamestnancom spoločného stavebného úradu so sídlom v Obci W. pre 14 obcí, vrátane Obce F.. Ako poverený zamestnanec stavebného úradu vykonáva úkony a rozhodnutia v zmysle Zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku. Súd však na základe vykonaného dokazovania súd nemal preukázané, že konanie žalovaných, ktoré malo spočívať v tom, že podali trestné oznámenie pre činnosť orgánu verejnej moci označeného ako žalobcu, resp. inej osoby stavebného úradu, výrazne zasiahlo do osobnostných práv žalobcu. Žalovaní len využili možnosť oznámiť podozrenie zo spáchania prečinu, a to legálnym spôsobom tak, ako to umožňuje trestné právo. V konaní súd nepovažoval za rozhodujúce, že takýto podnet bol neskôr odmietnutý, pretože nebol dôvod pre začatie trestného stíhania. Žalobca v konaní nijakým spôsobom nepreukázal, akým spôsobom toto trestné oznámenie zasiahlo do jeho dobrého mena, občianskej cti a dobrej povesti. Tvrdenia uvádzané v žalobe, resp. v priebehu konania zostali len v pozícii tvrdení bez akéhokoľvek preukázania, skutočného naplnenia označovaných zásahov. Súd prvej inštancie poukázal na to, že sa jednalo o výroky uvádzané v trestnom oznámení žalovaných, ktoré sa týkali žalobcu ako verejného činiteľa v rámci jeho zákonnej právomoci. Je zrejmé, že verejní činitelia si musia byť vedomí, že ich činnosť je zo strany verejnosti, účastníkov konania, resp. strán sporu pod zvýšeným drobnohľadom a táto skutočnosť potom vyvoláva tlak aj na ich súkromie. Súd tak konštatoval, že podaním trestného oznámenia žalovaných nedošlo k takému zásahu do osobnostných práv a právom chránených záujmov žalobcu, ktoré by boli v rozpore s ustanovením § 11 OZ. V konaní nebolo nijakým spôsobom preukázané, že by žalovaní nejakým úmyselným konaním mali snahu kriminalizovať osobu žalobcu, pričom z vykonaného dokazovania vyplynulo, že títo sa domáhali len svojich práv, a to či už úspešne resp. neúspešne v rámci stavebných konaní. Z tohto dôvodu preto súd žalobu žalobcu v časti o ospravedlnenie sa žalovaných žalobcovi a priznania primeraného zadosťučinenia považoval za nedôvodnú a túto zamietol v celom rozsahu. Následne súd zdôvodnil zamietnutie žaloby v časti o nároku na náhradu škody, pričom konštatoval, že žalobca v danom čiastkovom nároku je povinný preukázať: porušenie právnej povinnosti, vznik škody a príčinnú súvislosť medzi nimi. V danom prípade žalobca nepreukázal jeden z týchto atribútov, a to porušenie právnej povinnosti, ktorého sa mali žalovaní 1/ a 2/ dopustiť. Keďže žalobca súdu nepreukázal porušenie právnej povinnosti, súd nemôže konštatovať ani splnenie ďalšieho z atribútov pre úspešné priznanie nároku na náhradu škody, a to príčinnú súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vzniknutou škodou. Z uvedeného dôvodu súd aj v tejto časti žalobu žalobcu zamietol ako nedôvodnú. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie s poukazom na ust. § 255 CSP a keďže žalovaní 1/, 2/ boli v konaní úspešní v celom rozsahu, súd im priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 % voči žalobcovi.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca a to prostredníctvom svojej právnej zástupkyne. Uviedol, že rozsudok napáda v celom rozsahu okrem nároku na nemajetkovú ujmu, kde podáva odvolanie len do výšky 1,- Eur. Je toho názoru, že je potrebné zvažovať slová a obvinenia, najmä v prípadoch, kde sú k dispozícii opravné prostriedky riadne či mimoriadne, resp. žaloba v správnom súdnictve. Podávanie trestného oznámenia voči konkrétnej - osobe žalobcu - je nástrojom žalovaných na jeho ovplyvnenie. Má za to, že odmietnutie trestného oznámenia po vylúčení žalobcu v postavení svedka - podozrivého, by malo mať pre obviňovateľa konzekvencie. Jednak, žalovaná je F. F. N., a teda sama má vedieť a rešpektovať prezumpciu nevinu. Ak sa však vyjadrí o určitom konaní ako o trestnom čine a toto pripíše konkrétnej osobe, dochádza k zásahu do práva osobnosti danej osoby. Touto osobou bol bezpochyby žalobca. Trestné oznámenie nebolo konštruované ako „je tu podozrenie“, ale spôsobom oznamujúcim, že došlo k spáchaniu trestného činu. Takýto postup musí mať rovnosť a žalobca žiada minimálne ospravedlnenie, ktoré je vecou cti a dobrých mravov. Keďže vzhľadom na závažnosť situácie využil služby právneho zástupcu, na ktorého má právo, tieto náklady požadoval tiež nahradiť. K tomu nemá dôvod preukazovať väčšiu ujmu, než ktorá vyplýva zo žaloby a jej príloh. Namietal, že imunizácia trestného oznámenia nemôže byť základnou

premisou v konaní. V tomto smere Český Ústavný soud ustálil, že každý si musí byť vedomý, že môže byť povolaný na zodpovednosť za konanie, ktoré neberie, či už konaním alebo nekonaním, primeraný ohľad na ústavne garantované práva ostatných členov spoločnosti. Potom musí dôjsť k náprave ohľadne spôsobenej nemajetkovej ujmy, ku ktorej môže dôjsť v súvislosti s preverovaním dôvodnosti trestných oznámení, ktoré sice neobsahujú krivé obvinenie podľa trestného zákona, ale ich obsah je napriek tomu nepravdivý alebo značne neurčitý. Rozsudok, ktorým súd žalobu zamietol, otvára podávateľom nepodložených trestných oznámení dvere k ohováraniu kohokoľvek a obviňovaniu z trestnej činnosti bez obmedzenia. Skutočnosť, že bol žalobca krivo obvinený, je zistená a nesporná, preto požaduje ospravedlnenie. Ako osoba povinná dostaviť sa pred orgány činné v trestnom konaní má právo nechať sa zastupovať advokátom ohľadne danej veci, čo i učinil. Preto je toho názoru, že nežiada nič iné, len to, čo mu právom patrí. Pokiaľ sa týka samotného stavebného konania žalovaných 1/, 2/, žalovaná 1/ je F. F. N. a má konať podľa zákona, dodržiavať predpisy a prísahu. V tom nie je nikde povinnosť podávať krivé trestné oznámenia. Postup stavebného úradu prvého stupňa je možné skontrolovať odvolaním, ale trestné oznámenie voči jeho osobe bolo podané zreteľne s cieľom spôsobiť žalobcovi ujmu vo sfére bezúhonnosti. Takejto imunizácii trestného oznámenia však nemožno bez ďalšieho prisvedčiť, nakoľko nie je možné vylúčiť, že nielen subjektívne právo, ale dokonca zákonom uložená oznamovacia povinnosť môže byť zneužitá na nelegálny účel a vykonávaná v občianskoprávných vzťahoch, napr. v rozpore s dobrými mravmi alebo šikanóznym spôsobom. V tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu ČR III. ÚS 1017/15. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu; pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy, odvolanie žalobca podal len do výšky 1,- Eur, pretože ide o principiálnu vec a navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu tak, že uloží žalobcom 1/, 2/ povinnosť ospravedlniť sa žalobcovi spôsobom uvedeným v žalobe, ďalej uloží žalovaným povinnosť nahradiť žalobcovi škodu 243,70 Eur a nahradiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 1,- Eur, a to spoločne a nerozdielne, pričom zároveň si žiadal priznať trovy konania prvoinštančného, ako i odvolacieho.

3. K odvolaniu žalobcu sa písomným podaním zo dňa 17. 09. 2018 vyjadrila žalovaná 1/. Uviedla, že z odvolania žalobcu vyplýva, že žalovaná podala trestné oznámenie konkrétne proti osobe žalobcu. Žalovaná zvýraznila, že sám žalobca sa prezentoval ako stavebný úrad a so žiadnym iným pracovníkom Stavebného úradu v F. do dnešného dňa do kontaktu neprišla, túto činnosť vykonával len žalobca sám, a teda ani nemohla mať podozrenie na vykonávanie činnosti v rozpore so zákonom inou osobou. Žalobca neuviedol pravdu, pokiaľ tvrdil, že konštruovala vetu „došlo k spáchaniu trestného činu“. Nie je ďalej žalovanej zrejmé, prečo žalobca v odvolaní poukazuje na jej služobnú činnosť a aký vplyv má uvedené na rozhodnutie súdu. Tiež jej nie je zrejmé, akým spôsobom žalovaná 1/ nerešpektuje prezumpciu nevinu. K výsluchu na OKP v W. opakovane žalovaná uviedla, že boli všetci vypočutí na tlačivo zápisnica o výsluchu osoby podľa § 196 ods. 2 Trestného poriadku s úplne totožným poučením. Žalobca teda i v tejto časti neuvádza pravdu. Všetci boli poučení aj o následkoch krivej výpovede. Ak by policajt zistil, že žalovaná 1/ vypovedá krivo, sám by konal. V konečnom dôsledku všetky tvrdenia žalovaná 1/ obsiahnuté v trestnom oznámení doložila listinnými dôkazmi, ktoré vyhotovil P. F.. Ďalej uviedla, že so stavebným úradom sa žalovaní snažili komunikovať, snažili sa domáhať svojich práv, ale prístupom žalobcu, že na pamflety neodpovedá, to nebolo ľahké. Žalovaní žalobcovi nespôsobili žiadnu ujmu, ani v žiadnom prípade nemali snahu pôsobiť na jeho rozhodnutia. Mala za to, že nález Ústavného súdu ČR, resp. jeho závery boli vytrhnuté z kontextu a takisto jej nie je zrejmé, akým spôsobom má uvedený nález dosah na občana SR. Rozsudok okresného súdu navrhla žalovaná potvrdiť ako vecne správny.

4. K odvolaniu žalobcu sa podaním zo dňa 11. 12. 2018 vyjadril žalovaný 2/. Uviedol, že súd prvej inštancie rozhodol zákonne a spravodlivo, riadne vykonal, preskúmal a vyhodnotil všetky predložené dôkazy. Všetky rozhodnutia súdu, uvedené v tomto rozsudku, boli obsiahle a zákonom predpísaným spôsobom odôvodnené. Žalovaný 2/ nemal pochyb o správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolanie žalobcu navrhol „zamietnuť“.

5. Vyjadrenia žalovaných boli právnenému zástupcovi žalobcu doručované na vyjadrenie dňa 20. 12. 2018, žalobca sa k predmetným vyjadreniam nevyjadril.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 Zákona č. 160/2015 Z. z. - Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), preskúmal vec v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 CSP a contrario, napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo a dôvodov odvolania dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a nie je možné mu vyhovieť. S poukazom na ust. § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd považuje napadnutý rozsudok za vecne správny ako vo výrokovej časti, tak aj v časti jeho odôvodnenia. Zároveň v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Navyše k odvolacím námietkam žalobcu uvádza:

10. Žalobca sa podanou žalobou vo veci samej domáhal viacerých čiastkových nárokov, a to nároku na náhradu škody vo výške 243,70 Eur titulom nákladov právneho zastúpenia; ďalej sa vo veci samej domáhal zaplataenie sumy 1.000,- Eur ako náhrady za nemajetkovú ujmu spôsobenú žalovanými zásahom do osobnostných práv žalobcu a tiež uloženia povinnosti žalovaným ospravedlniť sa žalobcovi spôsobom presne vymedzeným v žalobe. Uvedené tri čiastkové nároky súd prvej inštancie správne posúdil, každý osobitne, o každom osobitne rozhodol a svoje (čiastkové) rozhodnutia náležitým spôsobom odôvodnil.

11. Pokiaľ sa týka nároku na náhradu škody, tu súd prvej inštancie správne zvýraznil, že pre pozitívne rozhodnutie vo veci je potrebné, aby žalobca domáhajúci sa nároku na náhradu škody preukázal: 1. protiprávny úkon, resp. porušenie právnej povinnosti, 2. vznik škody, 3. príčinnú súvislosť medzi protiprávnym úkonom (resp. porušením povinnosti) a vznikom škody.

12. Prvým predpokladom pre priznanie nároku na náhradu škody je porušenie povinnosti, resp. protiprávny úkon škodcu. Predmetným v zmysle žaloby žalobcu malo byť podanie trestného oznámenia žalovanými dňa 10. 05. 2016 v spojení s doplnením takéhoto oznámenia zo dňa 07. 06. 2016. Uvedené oznámenie s popisáním skutkového stavu osobitne učinila W. A. na pracovníka Stavebného úradu F. F. P. F., ktorý zastupuje v stavebnom konaní Obec F. pre zneužitie právomoci spôsobom popísaným v samotnom oznámení. Na základe výzvy okresnej prokuratúry žalovaná uviedla, že F. P. F. alebo iný nezistený pracovník stavebného úradu zneužil svoju právomoc tým, že vyhotovil dve rôzne rozhodnutia týkajúce sa reálne existujúcej jednej stavby, ktoré opatril pečiatkou so štátnym znakom SR, postúpil priestupkový spis na disciplinárne konanie krajskému riaditeľstvu PZ Banská Bystrica.

13. Obdobné oznámenie podal, resp. učinil dňa 10. 05. 2016 žalovaný 2/ G. A., z ktorého podania vyplýva, že podáva oznámenie na pracovníka Stavebného úradu F., P. P. F., ktorý zastupuje v stavebnom konaní Obec F. pre zneužitie právomoci tým, že: 1. vyhotovil dve rozdielne rozhodnutia o reálne existujúcej jednej stavbe, čím značne poškodil a znevýhodnil poškodeného. Za týmto účelom úmyselne zneužil pečiatku so štátnym znakom Slovenskej republiky; 2. vyhotovil a účelovo poskytol jeho nadriadenému okresnému úradu Banská Bystrica, odbor výstavby a bytovej politiky, nepravdivé údaje za účelom správoplatnenia jeho rozdielných rozhodnutí o jednej reálne existujúcej stavbe v úmysle vážne poškodiť poškodeného a 3. vedie priestupkové konanie o neexistujúcej stavbe „sklad“, čo je nezákonné, pričom poškodeného bezdôvodne klame, šikanuje a obviňuje z protizákonného konania, ktoré si P. F. bezdôvodne vymyslel. Uvedené podanie doplnil na základe výzvy podaním zo dňa 30. 06. 2016, ktoré bolo doručené Okresnej prokuratúra Banská Bystrica.

14. V dôsledku uvedených oznámení bol dňa 05. 08. 2016 realizovaný výsluch F. P. F. ako osoby podľa § 196 ods. 2 Trestného poriadku, obsahom ktorého výsluchu realizovaného do zápisnice v jeho úvodných častiach bolo i poučenie o právach a povinnostiach v zmysle § 196 ods. 2 Trestného poriadku, § 129 ods. 1, 2, 3 Trestného poriadku, § 62 ods. 2 Trestného poriadku, § 128 ods. 1, 2, 3 Trestného poriadku (vyplývajúce tiež zo zápisnice o výsluchu).

15. F. F. na výsluchu vypovedal v pozícii svedka, pričom z jeho iniciatívy bola pri výsluchu prítomná i ním zvolená advokátka JUDr. Andrea Stupárová na základe plnej moci udelenej dňa 05. 08. 2016. Uvedené podanie žalovaných 1/, 2/ (trestné oznámenie) a okolnosti v ňom uvádzané, boli preverované

spôsobom uvedeným vyššie, t. j. výsluchom osoby podozrivej zo spáchania trestného činu, ako i osoby oznamovateľa, t. j. žalovaných 1/, 2/, ako poškodených. Výsledkom uvedeného konania, resp. podania a jeho následného preverenia bolo rozhodnutie Okresného riaditeľstva PZ v Brezno, odboru kriminálnej polície PZ, zo dňa 11. 08. 2016, ktorým bola podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, odmietnutá vec trestného oznámenia W. A. a G. A. vo veci podozrenia zo spáchania prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa. V dôsledku podanej sťažnosti W. A. o veci rozhodla následne Okresná prokuratúra Banská Bystrica, ako orgán nadriadený, dňa 22. 09. 2016 tak, že postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť (žalovanej 1/) W. A. zamietla, pretože táto nie je dôvodná. V obsahu odôvodnenia predmetného uznesenia prokurátora okresnej prokuratúry je o.i. konštatované, že vyšetrovatelka PZ v odôvodnení napadnutého rozhodnutia správne uvádza, že tým, že P. F. vydal dve rozhodnutia, ktoré opatril pečiatkou so štátnym znakom, pri dvoch samostatne vedených konaniach, a to rozhodnutie č. E. - XXX/XXXX/F. a rozhodnutie č. E. - XXXX/XXXX/F. nie je preukázaný jeho úmysel spôsobiť škodu, prípadne zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech, a teda nie je preukázané, že vykonával svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu. Ďalej v odôvodnení uznesenia prokurátor konštatoval, že ani v iných konaniach, ktoré boli predmetom prešetrovania orgánu činného v trestnom konaní, nemožno konštatovať naplnenie všetkých obligatórnych znakov skutkovej podstaty (týchto) trestných činov. Z uvedených dôvodov sa prokurátor Okresnej prokuratúry v plnej miere stotožnil s rozhodnutím vyšetrovateľa PZ a sťažnosť W. A. zamietol ako nedôvodnú.

16. Na uvedený zistený skutkový stav odvolací súd poukazuje z dôvodov ustálenia, že žalovaní 1/, 2/ v predmetnom konaní podali oznámenie pre podozrenie zo spáchania prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa na pracovníka stavebného úradu F. P. F., alebo iného nezisteného pracovníka stavebného úradu na základe okolností, ktoré sa udiali počas prebiehajúceho stavebného konania, pričom podkladom pre takéto podanie (trestné oznámenie) boli i jednotlivé rozhodnutia vydané F. F., zástupcom stavebného úradu, v rámci správneho konania vedeného podľa zák. č. 50/1972 Zb., ktoré žalovaní (ako oznamovatelia) i predložili.

17. V predmetnom trestnom oznámení žalovaní popísali okolnosti prebiehajúceho stavebného konania, popísali konanie zástupcu stavebného úradu F. P. F., s ktorým jediným ako zástupcom stavebného úradu prichádzali do kontaktu a z nimi popísaných okolností mali za to, že tento oprávnenie vyplývajúce z jeho povolania postavenia, resp. funkcie vykonáva spôsobom odporujúcim zákonu.

18. Z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že žalovaní 1/, 2/ reálne využili i možnosť opravných prostriedkov proti rozhodnutiam vydávaným v správnom konaní (v konaní podľa stavebného zákona č. 50/1976 o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebného zákona)). Je tak možné konštatovať, že žalovaní sa v rámci prebiehajúceho správneho konania v prípade nesúhlasného stanoviska s konkrétnym rozhodnutím bránili proti jeho záverom procesne prípustným spôsobom, a to podávaním opravných prostriedkov proti jednotlivým rozhodnutiam. Nadriadený orgán v dôsledku podaných sťažností (opravných prostriedkov) mohol preskúmať (a reálne preskúmaval) správnosť záverov obsiahnutých v jednotlivých rozhodnutiach vydaných v správnom konaní, prípadne správnosť procesného postupu predchádzajúceho vydaniu takýchto rozhodnutí. Nemohol však posúdiť prípadnú trestnoprávnu rovinu výkonu právomoci pracovníka stavebného úradu. Pokiaľ tak žalovaní ako účastníci stavebného konania mali na základe nimi popísaných skutočností za to, že stavebný úrad, zastúpený konkrétnym pracovníkom, vykonáva jemu zverené práva a povinnosti smerom k účastníkom konania, resp. iným dotknutým osobám spôsobom odporujúcim zákonu, žalovaní, ako aj ktorákoľvek ďalšia osoba, majú právo oznámiť skutočnosti nasvedčujúce spáchaniu trestného činu orgánu činnému v trestnom konaní. Takéto oprávnenie vyplýva z ust. § 196 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku, ako i z ust. § 62 ods. 2 Tr. poriadku. V zmysle uvedeného, oznámenie o okolnostiach nasvedčujúcich spáchanie trestného činu môže podať každý, kto sa hodnoverným spôsobom dozvedel o skutku, ktorý by mohol byť kvalifikovaný ako trestný čin. Orgány činné v trestnom konaní sú povinné prešetriť každý (v súčasnosti však už nie anonymný) podnet, ak z neho vyplýva, že došlo k spáchaniu trestného činu.

19. V prejednávanej veci žalovaní 1/, 2/ oznámili skutočnosti, ktoré podľa ich názoru zakladali, resp. mohli zakladať skutkovú podstatu niektorého z trestných činov, pričom sami oznamovatelia (t. j. žalovaní 1/, 2/) uviedli, že majú za to, že pracovník stavebného úradu pri výkone svojej úradnej právomoci prekročil oprávnenia vyplývajúce mu zo zákona, resp. výkon svojich práv a povinností vyplývajúcich z jeho povolania, postavenia, resp. funkcie vykonával spôsobom odporujúcim zákonu.

20. Obsahom spisového materiálu je i pripojený vyšetrovací spis ČVS ORP-231/2-VYS-BR-2016, ktorého obsahom sú i jednotlivé rozhodnutia (ich fotokópie) vydané v správnom konaní vedenom podľa zákona č. 50/1972 Stavebného zákona, a predovšetkým súčasťou vyšetrovacieho spisu sú písomné rozhodnutia (uznesenia a iné procesné úkony) vo veci orgánu činného v trestnom konaní, pričom z uvedených vyplýva, že žalovaný pri podaní trestného oznámenia a na nasledujúce výzvy orgánu činnému v trestnom konaní predkladali i písomné podklady preukazujúce dôvodnosť ich tvrdení. Predkladali tak jednotlivé rozhodnutia vydané v stavebnom konaní, a to pracovníkom stavebného úradu - F.. P. F., ako aj rozhodnutia vydané v rámci konaní o opravnom prostriedku Okresným úradom v Banskej Bystrici. Z týchto vyplýva že okolnosti popisované oznamovateľmi (žalovanými) majú reálny skutkový základ, avšak bolo na odbornom právnom posúdení konajúceho orgánu činného v trestnom konaní vyhodnotiť, či takéto konkrétne oznamovateľmi popísané konanie pracovníka stavebného úradu napĺňalo i všetky zákonné znaky niektorého z trestných činov uvedených v osobitnej časti zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona. Výlučne posúdením orgánov činných v trestnom konaní, t. j. konajúceho policajta, a tiež dozorujúceho prokurátora bol ustálený záver, že konanie pracovníka stavebného úradu nenapĺňa všetky znaky niektorého z trestných činov. Konkrétne z uznesenia okresného prokurátora o. i. vyplýva, že nie je preukázaný úmysel pracovníka stavebného úradu spôsobiť škodu, prípadne zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech, a teda nebolo preukázané, že vykonával svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu.

21. Z uvedeného tak možno konštatovať, že žalovaní ako oznamovatelia skutočností nasvedčujúcich spáchaniu trestného činu neuvádzali v trestnom oznámení okolnosti celkom zjavne nezakladajúce sa na reálnom skutkovom základe, nimi oznamované skutočnosti sa mali podkladať v prebiehajúcom stavebnom konaní a rozhodnutiach v ňom vydaných, avšak žalovanými vnímané konanie pracovníka stavebného úradu bolo neskôr orgánom činným v trestnom konaní vyhodnotenú ako súladnú so zákonom, pričom takýto záver je oprávnený vyriešiť len orgán činný v trestnom konaní (t. j. policajt a prokurátor, § 10 ods. 1 Tr. poriadku) alebo súd.

22. Možno tak konštatovať, že žalovaní 1/, 2/ podaním trestného oznámenia len využili možnosť prináležiacu ex lege, t. j. zo zákona každému, každej osobe, ktorá sa dozvie, resp. sa domnieva, že došlo k spáchaniu trestného činu. Nakoľko takéto možnosť je daná priamo právnym poriadkom - v zákone č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok, nemožno jednoznačne konštatovať porušenie zákona, resp. protiprávny úkon žalovaných, ako základný predpoklad pre pozitívne rozhodnutie o nároku na náhradu škody. Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie k tejto časti (rozhodujúci o čiastočnom výroku na náhradu škody) za vecne správny. Vzhľadom na absentujúci prvý predpoklad pre priznanie nároku na náhradu škody, odvolací súd považuje za nadbytočné zaoberať sa ďalšími dvoma nevyhnutnými predpokladmi pre priznanie nároku (vznik škody a príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom, resp. porušením povinnosti a vznikom škody), nakoľko všetky uvedené predpoklady musia byť naplnené vždy kumulatívne. Odvolací súd zároveň poukazuje na to, že sa uvedeným už zaoberal súd prvej inštancie, pričom v tejto časti odvolací súd sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie stotožňuje a v podrobnostiach naň poukazuje.

23. Pokiaľ sa týka ďalšieho čiastkového nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, v tejto časti žalobca namietal, že žalovaní 1/, 2/ zasiahli do jeho osobnostných práv jednak samotným podaním trestného oznámenia a skutočnosťami v ňom obsiahnutými, a tiež šírením nepravdivých informácií o jeho osobe, ktoré mali za následok kriminalizáciu jeho osoby a výrazné zhoršenie pracovných vzťahov, vzťahov v osobnom a rodinnom živote. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza a poukazuje tiež na záver obsiahnutý v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie, z ktorého vyplýva, že žalobca v žalobe, ako ani v celom priebehu prvoinštančného konania nepreukázal iné konanie žalovaných 1/, 2/ ako samotné podanie trestného oznámenia, žiadnym dôkazom nepreukázal, akým iným spôsobom žalovaní konali a náležitým spôsobom nepreukázal, v akej miere, a či vôbec došlo k akémukoľvek zhoršeniu jeho pracovných, osobných či rodinných vzťahov. Uvedené zdôvodnenie žalovaného nároku v časti náhrady nemajetkovej ujmy, zostalo len v rovine tvrdenia nepreukázaného, dokonca ničím bližšie nešpecifikovaného, nepopísaného. Len samotná skutočnosť, že na žalobcu bolo podané trestné oznámenie, a to na základe skutočností, ktoré sa udiali počas prebiehajúceho stavebného konania, ktorého intenzitu subjektívne vnímali žalovaní 1/, 2/ ako poškodzovanie ich práv, nemožno považovať za taký zásah do osobnostných práv, ktorý by reálne spôsobil žalobcovi ujmu, ktorej náhradu by bolo potrebné uložiť žalovaným.

24. Odvolací súd uvádza, že Občiansky zákonník v ustanovení § 11 priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Zákon nepodáva výpočet konkrétnych foriem zásahov, ktorých môže byť dotknuté jej osobnostné práva. Vymedzuje však znaky, za prítomnosti ktorých treba určité správanie považovať za zásah do osobnosti (objektívna spôsobilosť zásahu negatívne dopadnúť na osobnosť fyzickej osoby, neoprávnenosť zásahu a príčinná súvislosť medzi určitým správaním a porušením alebo ohrozením osobnostných práv). Ak sú v konkrétnom prípade tieto znaky dané, má fyzická osoba právo najmä domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov a aby jej bolo poskytnuté primerané zadosťučinenie.

25. Čo sa týka vyjadrenia miery, akou bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť osoby v spoločnosti, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie. Iba v prípade, ak sa dostatočne preukáže reakcie svedčiacia o znížení dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere, môže byť výnimočne fyzickej osobe subsidiárne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je síce predmetom voľnej úvahy súdu, nie však jeho nepreskúmateľnou ľubovôľou. Súd musí vždy vychádzať z riadne zisteného skutkového stavu a na základe neho založiť svoje rozhodnutie na celkom konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách a dôkazoch, ktoré by objasnili, ako a akým spôsobom difamujúce údaje zasiahli dôstojnosť alebo vážnosť žalobcu v spoločnosti a s akými dôsledkami (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/15/2003).

26. Z ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že podmienkou práva subjektu ochrany osobnostných práv na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je taký zásah do jeho práv, ktorý v značnej miere (nie len v bežnej miere) znižuje jeho dôstojnosť alebo vážnosť v spoločnosti. Prípustnosť peňažnej satisfakcie je teda opodstatnená tam, kde je osobnostná ujma spojená s osobitne citeľným znížením postavenia fyzickej osoby v spoločenských kruhoch, kde sa pohybuje a kde zmenšenie a vyváženie nemajetkovej ujmy nemožno napraviť inak ako cestou primeraného zadosťučinenia vo forme peňažného plnenia. Predpokladom vzniku tohto práva je preukázanie, že zásah do osobnostných práv mal skutočne za následok zníženie dôstojnosti alebo vážnosti dotknutej osoby v spoločnosti v značnej miere. Preukázanie vzniku takéhoto následku zaťažuje postihnutú fyzickú osobu. Odvolací súd, v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že v súdnej veci žalobca neosvedčil a nepreukázal neoprávnenosť tvrdeného zásahu žalovaných a objektívnu spôsobilosť zásahu negatívne dopadnúť na osobnosť žalobcu.

27. Žalobca podal odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie proti výroku zamietajúceho žalobu ako v celku, pričom špecifikoval, že v časti o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy odvolanie podáva len do nároku vo výške 1 eura, preto odvolací súd viazaný rozsahom odvolania rozsudok súdu prvej inštancie v časti, ktorým súd žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy zamietol, potvrdil ako vecne správny v rozsahu vymedzenom v odvolaní, t.j. do výšky 1,- Eur. V zostávajúcej časti (t.j. v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 999,- eur) zostal rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý.

28. Z totožných dôvodov, keďže nebol konštatovaný zásah do osobnostných práv žalobcu v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka nebolo konštatované ani protiprávne konanie žalovaných, porušenie povinnosti, či rozpor konania žalovaných s dobrými mravmi, nebol potom dôvod ukladať žalovaným 1/, 2/ povinnosť ospravedlniť sa žalobcovi spôsobom popísaným v žalobnom návrhu. Z týchto dôvodov odvolací súd ako vecne správny potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie i v tejto časti.

29. Ako výrok závislý odvolací súd preskúmal i výrok súdu prvej inštancie o trovách konania, a keďže týmto súd prvej inštancie priznal nárok na náhradu trov konania žalovaným 1/, 2/ ako procesne úspešnej strane sporu v celom rozsahu, odvolací súd, konštatujúc správnosť tohto záveru s poukazom na ust. § 255 ods. 1 CSP, rozsudok súdu prvej inštancie i v tejto časti potvrdil ako vecne správny.

30. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd s poukazom na ust. § 255 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP, keď konštatoval, že v odvolacom konaní iniciovanom v dôsledku odvolania podaného žalobcom, žalobca nebol procesne úspešný ani sčasti, a teda procesne úspešnou stranou sporu boli žalovaní 1/, 2/ v celom rozsahu, týmto by podľa § 255 ods. 1 CSP prináležal nárok

na náhradu trov odvolacieho konania. Keďže však žalovaným 1/, 2/ žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, nakoľko títo neplatili súdny poplatok a neboli právne zastúpení, odvolací súd rozhodol tak, že žalovaným 1/, 2/ (hoc procesne úspešnej strane sporu v odvolacom konaní) náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

31. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a/ dovolaťom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolaťom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolať v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).